

Sosíalurin og verkfallið

Oddagrein

Í skrivandi løtu vit vita ikki, um verkfallið er av ella stendur við og harvið møguliga verður hert og víðkað. Tað veldst um úrslitið av teimum samráðingum, sum byrjaðu á Hotel Hafnia mikukvöldið og sum hildu fram allan hós-dagin.

HVUSSU og ikki so er blaðútgávan í Føroyum ikki rakt av verkfallinum. Bløðini koma út sum vant, men kortini rakar verkfallið eisini blað-útgávuna. Her hugsa vit fyrst og fremst um verkfallsrakta flutningin av bløðum við posti og við samferðslu. Hesin ger, at haldararnir fáa ikki blaðið. Kortini verða øll bløðini, sum koma út undir verkfallinum goymd, soleiðis at haldararnir, tá verkfallið er av, fáa bløðini. Men fyrri at nækta tíðindatørvin í løtuni eru tí leysasø-urnar kring landið fáa leysasøurnar fleiri bløð. Vónandi skilja lesararnir hesa støðu og geva tol.

TAD er annars sera avgerandi, at ikki allir fæ-royskir fjølmiðlar eru raktir av verkfalli. Tí tá veit eingin nakað. Uttan upplýsingar av nøkrum slag eru fólk kring landið "lost". Og tað má vera í interessuni hjá báðum partum í stríð-um á arbeiðsmarknaðinum, at bløðini koma út. Hetta setir so eisini sera borið krøv til bløð-ini: at tey í tíðindaflutninginum lýsa støðuna frá øllum síðum.

ETTA er annars fimta árið, at Sosialurin kemur út fast fimm ferðir um vikuna. Hetta var at stór avbjóðing fyrri okkum tá, tí vit vistu ikki frammanundan, um henda roynd fór at hepnast ella geva baksláttur. Tað hevur virst seg, at vit tóku eina rætta avgerð, tí lesararnir hava tikið væl ímóti hesi fimta daga útgávu. Fyri blaðið merkir tað eisini, at tær lögur, sum vit hava gjørt í hesa útbýgging bæði peningaliga og menniskjansliga, hava borið frukt. Í dag er blaðið ført fyrri at svara hvørjum sítt, og vit arbeiða nú við ymsum nýggjum tiltøkum, sum skulu gera blaðið betri og meira fjølbroytt.

TAD næsta, sum stendur fyrri er stóra várbíngi okkara, sum vegna verkfallið er vorðið útsett nakað. Síðani eru tað eisini onnur tiltøk, sum blaðið fer at vera við í í hesum ári, sum vit tó enn ikki skulu avdúka.

TAD skal vera vón okkara, at tað eydnast partunum á arbeiðsmarknaðinum at rækka eini semja skjótast tilber. Hóast vit áðan, at tað enn er langt millum partarnar, so halda vit kortini, at báðir partar hava áðannað, at tað verður ein vanlukka fyrri land og fólk, um verkfallið sleppur at standa við í fleiri vikur afturat. Tí skal tað vera áheitan okkara á partarnar og serliga á semingsfólkini um at geva alt tað tey eiga til tess at fáa enda á ósemjuni. Vit meta leiklutin hjá semingsstovninum altavgerandi. Hann má og skal loysa knútin.

Sosíalurin

Umbering

Vit loysa okkum sum blað at biðja um umbering fyrri tí rættliga grova skemtinum Arnbjørn R. Thomsen tykist hava ríkað okkum við í "Síðu 2 viðmerking" síni í Sosialinum mikudagin 5. apríl.

Serliga er tað brotið um Edmund Joensen, løgmann, sum ikki átti at verið komið á prent. Vit kenna art. sum ein góðan greinskrivara og eru tí farnir ov lætt um innihaldið í hesi grein, sum ikki er honum ella okkum ella nøkrum til miklan sóma.

Vinarliga
Jan Müller,
blaðstjóri

Loysa ikki kreppu við ráðharravitjanum

Samfelagið hjá okkum er í einari álvarsligari støðu, tað er í veruleikanum ein kreppustøða, sum teir donsku politikararnir, sum so hart hava lagt treytir á okkum, skuldu gjørt sær eina meting av. Vit loysa ikki viðurskiptini við skiftandi vitjanum av donskum ministarum, tað eru heilt onnur viðurskipti, sum skulu til, tí samfelagið alt sum tað er liggur lamið.

Tann størsti parturin av okkara arbeiðsmegi er uttan arbeiði og hava sostatt onga inntøku. Og hetta er ein støða, sum ikki bara okkara landsstýri, men so sanniliga okkara partur í ríkisfelagskapinum skuldi latið við seg komið, men her sýnist einki at nerva nakran. Eini slíkar støður kann einki samfelag liva við og sleit ikki eitt so lítið samfelag sum okkara, sum bara hevur eina inntøkukeldu og tað er okkara fiskiskap og tað, sum okkara fiskimenn draga av grunni við, eftir minari metan, alt ov lítlari inntøku. Hetta fari og at venda aftur til í eina aðari grein.

Viðvíkjandi teimum við-

urskiptum, sum vit hava, kunnu vit ikki bara standa og hyggja at, meðan nøkur fólk verða hildin gangandi við einum útgjaldi, sum figgarliga ikki er borbart, tí tað er her ikki bara spurningur um at fáa útgjaldið nakað at liva av, men tað er meira spurningur um ta vanlagnu at vera arbeiðsleysur. Og her er tað, at nakað má gerast, Føroya Løgting má gera nakað hjá hatta álvarsmál. Tað er ikki bara ein einstakur politiskur flokkur, sum kann gera nakað við hatta, hetta er eitt landsumfatandi mál, sum allir flokkar á Løgtingi, bæði andstøða og samgonga, mugu loysa. Tað ber ikki til í langa tíð afturat at keypa seg leysan av trupulleikum, tí tað skulu pengar til at gjalda, og teir fáast bert við at vinnutólini aftur verða sett í gongd. Tað er ikki rætt, bert at leggja alla skuldina á Føroya Fiskavirking, tí tað ber til hjá Føroya Løgtingi at seta gongd á uttan fyrri Fiskavirking. Veruleikin er tann, at higar til er einki komið undan kavi, hvussu Løgtingið ætlar at loysa upp fyrri teimum

trupulleikum, sum vit nú hava.

Til nú er einki gjørt, og so kemur oman á alt hetta verkfallið hjá Starvs-mannafelagum, Postfelag-num og fleiri teimum á baki. Hesi verkfall kundu, um veruligur vilji var til staðar, ikki verið komið so langt, sum tey eru. Tí spurningur-in er um ein lønshækking loysir nakað hjá tí veruliga húsarhaldinum. Vit eiga heldur at umhuga at fara aðrar vegir, og tað er fyrst og fremst at gera eina aðra skattaskipan.

Við verandi skattaskipan gertaðhvørki til ella frá, um ein starvsbólkur fær lønshækking, tí skatturin fer avstað við ikki bara hækkingini, men meiri enn tað.

Samfelagið hevur ikki rætt at lata alt liggja lamið og tað tá er komið so langt, at gomul og veik eisini verða brúkt fyrri at trýsta krøv íggjognum, tá er farið ov langt, og Løgtingið eigur at fáa hesi viðurskipti í rætt-lag.

Báðir partar eiga at vera so miklið at sær komnir og siggja, at her má ein loysn finnast, so aftur kann farast

til verka.

Tað, sum vit eiga at gera, er ein skipan, har borgarin sjálvur kemur at hava meira sjálvur av tí peningi, hann vinnur av arbeiði sínum, og tað kann gerast við at minka um skattatrystið og við at broyta MVG-skipanina, soleiðis at hon ikki sum nú er eims á øllum vörum, men at vit fáa eina skipan, sum hevur ymisk gjöld. Hetta letur seg væl gera, tað er roynt í øðrum londum, so tað skuldi væl eisini borið til her hjá okkum.

Tað má gerast soleiðis, at tað aftur lønar seg at arbeiða og at vit aftur fáa eitt sam-felag, har arbeiði verður til allar hendur. Samgongan og andstøðan eiga at vísa í verki, at tey og teir veruliga hava viljan at gera tað, sum gerast kann fyrri at gera tað liviligt her á landi.

Tað fyrsta, sum má gerast, er at greiða arbeiðs-ósemjuna, so arbeiðsfriður fæst.

Tað er meira mansligt at ganga í seg sjálvan og siga, at vit hava mistikið okkum, og so rætta skeivleikarnar, landi og fólk at gagni.

Sverre Midjord

Sjálvstýrisflokkurin átalar

Síðani verkfallið brast á fyrri 15 døgum síðani hevur Sjálvstýrisflokkurin ferð eftir ferð víst á, at fakfelag-ini høvdu grund til at halda, at lønarniðurskurðurin frá 1993 var fyribils. Í 1993 á-varaði Sjálvstýrisflokkurin ímóti, at tað fór at koma aftur um brekkur, at gera fyri-bils sáttmálar av tilfukum slag.

Á fundi í leiðslu Sjálv-stýrisflokksins mikudagin 5. apríl varð álagt landsstýrin-um – og serliga lögmanni, at semjast við almennu fakfe-løgini um, at samráðingar-grundarlagið hesaferð eru teir gomlu sáttmálarnir,

áðrenna lønarniðurskurðin.

Tó leggur Sjálvstýris-flokkurin dent á, at tað var eitt einmælt krav frá Javnaðarflokkinum, Verka-mannafylkingini, Sam-bandsflokkinum og Sjálv-stýrisflokkinum, t.m. allari samgongu, at lønarniðurskurðurin skuldi halda fram, so leingi eingi itókilig útlit eru fyrri batnandi sam-felagsbúskapi.

Sjálvstýrisflokkurin átalar harðliga, at Javnaðar-flokkurin, sum hevur hildið fast um, at lønarniðurskur-urin ikki var fyribils, nú í fjølmiðlum sigur seg vilja slaka, og í oddagrein í

Sosíalinum leggur Sjálv-stýrisflokkurin undir at liggja í buktini. Hetta er reinging av veruleikanum. Tað er Javnaðarflokkurin, sum alla tíðina hevur tvíhildið um, at fakfeløgini einki lyfti hava fingið um, at lønarniðurskurðurin var fyribils, og tað eru sostatt teir, sum trádka fakfeløgini í andlitið og ikki Sjálvstýrisflokkur-in, sum alla tíðina hevur víðurkent rættin hjá fakfe-løgnum at samráðast.

Vegna Sjálvstýrisflokkinn
Helena Dam á Neystabø
Tórshavn, 6. apríl 1995